

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 — h
četrt 6,50 — h
mesec 2,20 — h
V upravnistvu prejemati:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 — h
četrt 5 — h
mesec 1,70 — h
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 31.

V Ljubljani, v četrtek 7. februvarija 1901.

Letnik XXIX.

Razpor mej slovenskim in hrvatskim narodom?

Slovenski državni poslanci so se razdvojili — katol. narodni možje niso hoteli skupaj sedeti s zastopniki židovsko-liberalne struje. Spolnili so s tem ljudsko voljo. Šli so narazen: katol. narodnjaki na desno — židovski liberalci na levo.

Pri tej priliki pojavile so se prikazni, katerih slovensko ljudstvo ne more prezreti — katere gleda z velikim začudenjem s katerimi se moramo i mi pečati!

Prva več kot čudna prikazen je, da sta dva slovenska poslanca, ki sta voljena na strogo katolišk program, pri tej ločitvi takoj, brez pomisleka, stopila na liberalno stran! No, danes to dejstvo le omenimo — obračunali bodejo z onima zastopnikoma katoliških slovenskih kmetovnjuni volivci; tako je soditi po glasovih, ki dan za dnevom prihajajo iz volivnih okrajev Robiča in Ploja.

Druga prikazen pa, ki je slovensko ljudstvo, smelo rečeno, karosupnila, je: da so vsi zastopniki hrvatskega naroda iz Istre in Dalmacije brez pomisleka stopili na stran kranjskih liberalcev. Izjavljali so najpred, da se v kranjski »prepir« nočejo umešavati — toda vstopijo le v tak klub, kjer so vsi Slovenci. Ako pa to ni mogoče — da potem ostanejo sami zase in osnujejo svoj hrvatski klub. Toda glejte, ko so se prepričali, da je razpor mej kranjskima strankama res nepremostljiv, da se stranki res ločita — poprijeli so se liberalne kranjske stranke in so tako postavili se na popolnoma strankarsko stališče, — katero so popreje sami odločno izključevali! Duhovniki Biankini, Perić in Spinčić pridružili so se rajše dr. Tavčarju, kojemu so »cerkve po naših gričih in dolih znamenja naše sužnosti«, nego svojim stanovskim tovarišem iz slovenskih pokrajin.

Priznati in eskompirati moramo faktum, da so vsi zastopniki hrvatskega naroda iz Istre in Dalmacije v našem političnem in gospodarskem boju postali naši nasprotniki! Srce nas boli, ko to zapišemo — ali istina je, koje utajiti ne moremo, koje moramo priznavati in s koje moramo računati.

Ali so pa zastopniki hrvatskega naroda tudi pomislili, kaj ta njihovi korak pomeni? Ali so pomislili, da so s tem svojim činom odprli zevajoč propad mej slovenskim in hrvatskim narodom? Nastopili so jednotno kot nasprotniki katol. narodne slovenske stranke. Ali ne vedo, da ta stranka pomenja — slovenski narod? Ali mari mislijo, da kranjski liberalci zastopajo slovensko ljudstvo na Kranjskem? Vsak otrok ve, da so volitve 12. in 18. dec. 1900 bile prav plebiscit za katoliško - narodna načela. Ljudstvo je katol. narodno do kosti — tako tudi na Štajerskem, kjer so vsi poslanci voljeni na katoliški program; tudi goriška peta skupina je odposlala katol. narodnega poslanca. Kratko: Katoliško narodni poslanci so reprezentanti slovenskega naroda. In zoper nje so se postavili vsi hrvatski poslanci — postavili so se torej v sovražno pozicijo zoper slovenski narod!

In to je žalostno! Več kot žalostno — to ni lojalno. Katol. narodni možje so

šli na Sušak in v Zagreb — kje so ostali kranjski liberalci? Ta poset so gospodje Biankini, Ferri, Perić in Spinčić zahvalno vrnili s tem — da so vzeli dr. Tavčarja pod svoje peruti! In še posebe Spinčić! Dobro ve, kaj pomenja baš za hrvatsko Istro kranjska katol. narodna stranka! In njegova zahvala — — —? Zares, tužna Istra!

Naš list je bil skozi leta nositelj hrvatske ideje mej našim narodom. Zato nam veruje lahko vsakdo, da nas v dno srca boli, kar moramo tu zapisati. Ne da bi to obžalovali s strankarskega stališča. Nasprotno: svoje strankarsko stališče bomo morebiti ložje in uspešneje zastopali, ako se nam ni treba ozirati na zastopnike hrvatskega naroda. Ali pred očmi imamo veliko hrvatsko-slovensko idejo, ki je po hrvatskih državnih poslancih dobila udarec, kojega ne bode tako lahko prebolela.

Vprašamo le še: kaj poreče hrvatski narod? Ali odobrava hrvatski narod v Istri in v Dalmaciji to, kar so učinili njegovi zastopniki? To je še vprašanje, na koje čakamo odgovora — po tem odgovoru se nam bode končno ravnati!

Imena — programi.

Pokojni Davorin Trstenjak, ki je mej drugim kumoval »Zori«, »Kresu« in »Miru«, se je držal načela, da bodi naslov listu kratak ter izražaj, če mogoče, že ves program.

Glasilo tržaških Slovencev nosi tudi tako kratko ime, ki pomenja cel program, po katerem se je omenjeni list tekom petindvajsetih let svojega obstanka tudi kolikor toliko ravnal. Časih celo preveč. Marsikomu se je semtertje zdel ta konservativno - liberalni, socijalnodemokratsko kapitalistiški organ avstrijskih panslavistov — skoro brez načel. A potolažil se je, videč veliko svobodoljubje »Edinosti«, ki lahko v isti številki v »inspiriranih« (slovenski plačanih) dopisih iz Prage rolni zoper češko obstrukcijo, na drugi strani pa luča svoj anathema v obraz vsem, ki bi ne šli z Mladočehi čez drn in sten.

No, vse to bi se še prenašalo. Kar pa je začela »Edinost« uganjati baš o priliki svoje petindvajsetletnice, to ni več šala, ki bi se dala odvaliti na ramena preobloženega glavnega ali brezimnega sourednika, to je resna stvar, ki mora zanimati vsakogar, komur je kaj za blagor naroda.

»Edinost« je začela delati propagando za unijatstvo. Kaj hoče doseči in kaj lahko doseže s to svojo najnovejšo rešilno akcijo?

Ali mislijo gospodje glavni in postranski uredniki »Edinosti« zares, da se jim posreči zvesti v svoj tabor večino vernega slovenskega ljudstva? Saj na to menda vendar ne mislijo, da bi ves slovenski narod šel danes spat kot rimsko katoliški, a da bi jutri vstal v grško-katoliškem obredu.

Ali mislijo »Edinost« in nje kolovodje, da se jim posreči vsaj večino tržaškega Slovenstva pridobiti na svojo stran? O vseh tržaških Slovencih in Slovenkah namreč zopet v tem oziru ne more biti govora.

Kaj torej lahko doseže »Edinost« s svojo unijatomanijo? K večjemu to, da pregovori del tržaških Slovencev, torej neznanen del slovenskega naroda, za prestop. Ker pa Rim iz čisto posvetnih narodnih nagibov tega prestopa ne

dovoljuje, tedaj bi se s tem le po nepotrebnem vzbujali duhovi v škodo cerkvi in slovenstvu.

Kakšne bi bile posledice na političnem polju za tržaške Slovence, to zakriva bodočnost. Bržkone bi imeli naši politični nasprotniki eno hudo orožje več v rokah, da premotijo manj zavedne Slovence ter jih o volitvah spravijo na svojo stran. Potem pa ne bi bilo več govora niti o »moralnih« zmagah tržaških Slovencev.

Pa tudi za celokupni slovenski narod ne more nepristranski opazovalec najti tistih dobrih posledic, ki si jih obetajo unijatovci. Razmerje mej političnima strankama na Kranjskem se vsled rovanja iz Trsta vsekako ne oblaži. V družbah sv. Mohorja, sv. Cirila in Metoda, ki stojita obe na rimsko katoliški podlagi, ne bo več mesta vsem Slovincem; k liberalnim t. j. indiferentnim in katoliškim Slovincem še pridejo unijati: imeli bomo na Slovenskem torej eno stranko več.

Če bi akcija »Edinosti« ne pomenila nobenega drugega zla, nego da cepi narod in njegove moči, že samo zato bi jo moral vsak resnični rodoljub odločno obsojati.

Taka je torej perspektiva v bodočnost. Sicer pa smo prepričani, da se tudi v tem slučaju, kakor o marsičem drugem, kar so počeli tržaški voditelji, ur-sniči znano reklo: »Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus!«

Vsekako bi list, čegar ime pomenja program, kedar nastopi taka stranska pota, kedar se začne posluževati takih razjedajočih sredstev v dosego problematičnih političnih uspehov, moral spremeniti svoje ime. List, ki dela na neslogo v narodu, na neslogo v politiki in na verskem polju, ne služi več imena »Edinost«!

Mi zopet priporočamo tržaškim Slovincem, naj se rajši lotijo koristnega gospodarskega dela. Kako je vse ob tleh, kako breznačelno in brez organizacije! Duh plitvosti in breznačelnosti nima moči za resno povzdigo naroda, zato treba javnosti programa in resnega dela.

Toliko »Edinosti« ob nje 25letnici v album.

Državni zbor.

Dunaj, 5. svečana.

Današnja seja je bila začetkom za galerijo jako dolgočasna. Mej velikim šumom se je vršilo žrebanje poslancev v devet oddelkov, katerim so bili v svrhu overovljenja izročeni vsi volitveni akti.

Užaljeni Italijani.

Italijanski poslanci so užaljeni, ker se starostni predsednik dr. Weigel v svojem prvem nagovoru ni spomnil smrti italijanskega kralja. V današnji seji je načelnik italijanskega kluba baron Malfatti izjavil: Italijanski poslanci obžalujejo, da se predsednik pri otvoritvi zbornice ni spomnil groznega zločina, katerega žrtev je bil kralj Umberto. Ta zločin je užalostil italijanski narod in zgražal se je nad zločincem ves omikani svet. V imenu svojih tovarišev prosim, naj visoka zbornica naroči predsedniku, da izrazi sožalje italijanskemu parlamentu.

Dr. Weigel: Zbornica dolgo časa ni bila zbrana, od 8. junija 1900 do 31. prosinca 1901. Kralj Umberto je bil umorjen, ko zbornica ni imela sej, torej je bilo pač prepozno, da bi se spominjal tega dogodka. Vendar pa izjavljam, in to bodi tolažba tovarišem barona Malfattija, da je vsakdo iz-

mej nas srčno obžaloval smrt kralja Umberta, da se ga spominjamo z največjim sočutjem in obsojamo zverinsko zlodejstvo. Sedaj pa bi bilo prepozno, da bi izrazil sočutje italijanskemu parlamentu. Mislim, da zadoščajo tople besede presvetlega cesarja v prestolnem govoru. Baron Malfatti in tovariši morejo biti prepričani, da je nam vsem v najboljšem spominu plemeniti kralj Umberto. (Pohvala.)

Pravne obrambe.

Predsednik naznani, da so mu bile izročene državnopravne izjave, kakor se je to zgodilo v letih 1879, 1891 in 1897. Poslanec Kaiser hoče govoriti, a predsednik mu ne dovoli, češ, da o izjavah ni dovoljena debata. Na to je bila prečitana izjava čeških poslancev, ki se sklicujejo na češko državno pravo, katero priznajo razni državni akti. V istem smislu se glasi izjava češkega konservativnega veleposestva.

Izjava hrvatskih poslancev naglašja, da je Dalmacija »de iure« del skupne kraljevine hrvatske. To pravo temelji na pogodbi iz leta 1527, na pragmatični sankciji iz leta 1712 in mnogih sklepih zakonodajnih faktorjev v Dalmaciji in Hrvatski. To državno pravo je jasno izraženo v cesarskih diplomah z dne 10. oktobra 1860 in 26. febr. 1861. Podpisani hrvatski poslanci izjavljajo, da hočejo sicer sodelovati v zbornici, a s pridržkom svojega državnopravnega stališča.

Radikalni rusinski poslanci Romanczuk in tovariši v daljši izjavi naglašajo, da poslanci iz Galicije ne izražajo ljudske volje, ter zahtevajo pravično volivno reformo in jezikovni zakon.

Češki agrarci in socijalisti so predložili češko izjavo. Poslanec Wolf kriči: Kakšna komedija pa je to! Kaj pa se čita? Saj nismo v češkem deželnem zboru! (Velik krik mej češkimi in nemškimi radikali.) Wolf: Nemški govorite! V avstrijski zbornici se mora nemški govoriti, ali pa mi Vas naučimo! (Velik hrup mej Čehi.)

Predsednik Weigel: Take izjave so se prečitale že leta 1879. (Velik nemir.)

Prihodnja seja.

Predsednik predlaga, da bi bila prihodnja seja v soboto. Poslanec Kaiser zahteva, da bodi seja v petek. Ta predlog je bil vsprejet. Glasovala je za predlog vsa levica in Poljaki. Poslanec Wolf kliče: »To je večina za nemški državni jezik.« (Smeh in ugovori.)

V prihodnji seji se voli predsedstvo.

Gospodsk zbornica

je včeraj imela drugo sejo. Na predlog kardinala in knezonadškofa dr. Missie je bil takoj izvoljen odsek 21 članov, da sestavi adresu kot odgovor na prestolni govor. Načelnik tega odseka je kardinal dr. Missia.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. februvarija.

Volitev predsednika.

V jutrišnji seji poslanske zbornice se vrši, kot je določil starostni predsednik dr. Weigel, volitev predsednika za celo parlamentarno dobo. Akoravno pa je čas volitve že tako blizu, je vendar še povsem nejasno, kdo izide pri jutrajšnji volitvi kot prihodnji mož. Nemške levičarske stranke so se sicer že posvetovali o tem vprašanju in so baje prišle do zaključka, da mora posl. Prade nastopiti kot kandidat za predsedniško me-

sto. Temu predlogu se je uprla, kakor javlja dotični komunikacij, samo nemška ljudska stranka. Ta protest je seveda popolno odveč, ker levičarski kandidat itak ne pride v poštev. Nadaljna pogajanja se vrše mej voditelji Jaworskim, dr. Kathreinom in baronom Schweglom. Pravijo, da je kandidatura dr. Fuchsa stopila zopet v ozadje, ker so proti njemu baje tudi Poljaki. Na površju vztraja še vedno grof Vetter von der Lillie. Zanj se posebno zanima baron Chlumecky. Včeraj so se v tem oziru pričela oficijelna pogajanja mej načelniki večjih klubov, ki se danes nadaljujejo in bržkone tudi završe. S kakim uspehom se razidejo vodje parlamentarnih strank, dosedaj pač ni znano. Levičarji goré za grofa Vetterja, Poljaki in katoliški centum mu pa tudi niso neprijazni. Ako bo mož izvoljen, se bo moral zahvaliti za to le baronu Chlumeckemu.

Levičar v kabinetu.

Nemške levičarske stranke v Kürberjevem kabinetu nimajo nobenega svojega oficijelnega zastopnika, akoravno se ne more trditi, da ne bi bile bolj zastopane, kakor n. pr. Čehi, ki imajo v ministerstvu vsaj po imenu svojega moža. Vkljub temu nemške radikalce grozno boli pomanjkanje lastnega zastopnika in »Bohemia« v zadnji številki glasno zahteva, naj pride levičar v Kürberjev ali kak drug kabinet. Gledati moramo na to, piše ta list, da imamo tudi mi zaupnika v kabinetu v nasprotju z Rezekom, ki ima največji, Nemcem nasproten vpliv. Priznati pa mora, da manjka Nemcem v to svrhu potrebne jedinstvi. Seveda list ne pove, ali se nanaša to pomanjkanje jedinstvi na sproženo idejo samo, ali samo na osebo, ki naj bi prišla v kabinet. — No, Nemci pač smejo biti zadovoljni s svojim zastopstvom v Kürberjevem kabinetu, ki vestno pazi, da se Nemcem ne skrivi las, mej tem ko Slovana Rezek in Pientak v prestolni govor niti nista mogla spraviti besed o jezikovni ravnopravnosti.

Krščanski socijalci v »gemeinbürgerschaft«.

Vodstvo nemške liberalne stranke te dni z velikim trudom krpa stari obroč nemške »gemeinbürgerschaft«. Načelnik te stranke poslanec Funke je s posebnim pismom povabil vse nemške stranke, kateremu so se sedaj odzvali tudi krščanski socijalci. Odposlali so poslancu Funkeju s podpisom dr. Luegerjevimi sledeče pismo: V odgovoru na cenjeno pismo si Vam usojamo naznaniti, da vztrajamo prej ko slej v nemški »gemeinbürgerschaft« in da se hočemo udeleževati vseh dotičnih sej. — Na zunaj je torej »gemeinbürgerschaft« zopet skrpšana, ni pa vse v redu v nje notranjosti. Kakor druge stranke te zveze, izvzemši liberalne veleposeselnike, je tudi krščansko socijalna zveza izjavila, da ne glasuje za adresno debato.

Bitka pri Kuweitu.

Pred nekaj dnevi je sporočil brzjav o krvavem boju pri velikem, trgovinskem arab-skem mestu Kuweit (Kuait). Ta dogodek je veliko večje važnosti, kakor se je splošno mislilo. Mesto Kuweit je kakih 80 km od najzahodnejega dela rokava pri izlivu reke Šat el Arab in postane v kratkem za Spodnjo Mezopotamijo to, kar je Aleksandrija za Dolenji Egipt. Mesto broji okolu 20.000 prebivalcev in ima najvažnejše trgovsko pristanišče, kjer najde lahko varno zavetje cela mornarica. Imenoma spada mesto pod turški vilajet Basra, v resnici je pa popolno samostojno in je vladajo domači šejki. Angleži že dalje časa z največjo poželjivostjo obračajo svoj pogled na to krasno pristanišče in že leta 1820 so hoteli tu nastaviti svojega rezidenta. Tedanji poskus se jim je sicer izjalovil, a prav mogoče je, da se jim posreči drugi in jim v to svrhu dobro služijo ravno sedanje homatije. Emiri iz rodbine Ibn Rašida, ki imajo veliko moč v notranji Arabiji, so doslej samo kot trgovci obiskovali Kuweit, kjer cvete posebno trgovina z arabskimi konji. Pred dvema letoma umrl Mohamed Ibn Rašid ni poskušal nikdar z napadom na mesto. Njegov sedanji naslednik se pa kaže bolj podjetnega in se je že dalj časa smatral za kralja srednje Arabije. Poskus, ki ga je pričel z 20.000 možmi, se mu je sicer izjalovil, toda šejki nimajo prav nobenega poročstva, da jih nasprotniki še jejenkrat ne iznenadijo. Od Turčije bi jim v

tem slučaju ne došla potrebna pomoč in je tudi ne pričakujejo. V tej stiski se obrnejo bržkone za »pomoč« do sosednjih Angležev, katero jim seveda ne odreko, saj komaj čakajo ugodne prilike. Perzijski zaliv imenujejo že sedaj kot nekako »indijsko« morje.

Nov načrt burskih voditeljev.

Mej današnjimi brzjavkami objavljamo senzačno vest, da preti portugalskemu pomorskemu mestu Laurencu-Marquezu resna nevarnost od strani Burov in da so se Portugalci že obrnili do Angležev, naj jim pomagajo na suhem in na morju. Buri so torej napovedali vojsko že drugi državi. O burskih pripravah za to precej drzno podjetje se je dosedaj le toliko čulo, da je kakih 2000 mož z nekaj topovi prekorajilo mejo ob delagoški železnici in da so predstraže tega oddelka prišle že v dotiko s Portugalci pri nekem mestu blizu meje. Pozneje se pa ni ničesar čulo o tem burskem podjetju. Angleži so sedaj v silni zadregi. Po pogodbi so zavezani pomagati Portugalcem, sami seboj imajo pa itak že več kot dovolj opravka. Armado potrebujejo nujno za varstvo Pretorije, Johannesburga in drugih pozicij ter železniške zveze, mornarica mora pa čuvati pristanišča Capstadt, East London, Port Elizabet in Durban, ki so vsa v veliki nevarnosti. Pogrešati torej ne morejo ničesar. Saj se niso pozabili poraza pri Modderfonteinu, ki je veliko večji, kakor je priznal lord Kitchener. Kapitulirala je posadka 200 mož s 7 častniki in 1 topom, ki se seve sedaj nahaja v buraki lasti. Oddelek, ki ji je prišel na pomoč, je moral bežati z občutnimi izgubami. Angleška mornarica v Kapstadtu je glasom nekega poročila že dobila brzjavno povelje, naj odrine v Laurencu-Marquezu. Ako se pa to res zgodi, potem so prišli Angleži z dežja pod kap. Napad na Laurencu-Marqueza je namreč bržkone le izborna pogojena zvijača generala Deweta, s katero hočejo odgnati angleško mornarico od Kapstadta, ki jedina more vspešno braniti mesto in njega vodovod. Kaj se potem lahko zgodi z ozirom na veliko bursko moč v kapski koloniji in pa znatno angleško posadko v tej deželi, si Angleži sedaj niti ne domišljajo.

Slovstvo.

Životopis škofa Iv. Fr. Baraga (v angleškem jeziku spisal frančiškan P. Kriz. Verwyst) je ravnokar prišel na svetlo v Milwaukee v založbi tvrdke M. H. Wiltzius & Co. Knjiga obsega v osmerki 476 strani. V 59 poglavjih opisuje najprej misijonsko delo v Wisconsinu do prihoda Baragovega, potem pa zelo obširno njegovo apostolsko delo. Navaja veliko njegovih del, ki so bila doslej neznana, a so jih še živeči očitvidci spričali.

Porabil je tudi vse tiskane vire iz one dobe. Pri sestavi ogromnega gradiva so mu pomagali: Elliott iz Detroit, O'Brian iz St. Paula, Terhorst iz L'Ause, Jacker in Edgerton iz Jacobsville in nadškof Katzer, ki je knjigo potrdil.

Mnogo je izvedel od pok. škofa Mraka; o njegovem delu na Kranjskem pa mu je poročal J. Benković. Knjigo krasi mnoge zelo lične slike, med njimi tudi slike škofov Mraka in Vertina. Barago imenuje »svetega škofa!«

Ljubljanski občinski svet.

(Konec.)

V nadaljni seji se je sprejel Hribarjev predlog, da se razpiše izpraznjena služba magistratnega koncipista in služba konceptnega praktikanta. Prizivu Andreja Šarabona, hišnega posestnika na Zaloškej cesti, v zadevi naprave oken v njegovem novem poslopu na dvorišču se ugodil. Sprejel se je predlog o napravi okrasov v odločenih odprtinah cesar Franc Jožefovega mostu. Za te okraske se je dovolilo 1200 K. O okrašenju čel cesar Franc Jožefovega mostu je podal Hribar predlog, naj se napravita na vsaki strani po dva masivna 4½ m. visoka stebra z orli na vrhu, kar bi veljalo 4740 K. Ti veliki stebri bi z okolico ne bili v nobenem soglasju, ovirali bi promet, pa tudi razgled.

Obč. svetnik Stare se je pritožil, »da moramo za ta most vedno dodajati, če bo slo tako naprej, ne vemo, koliko

nas bo stalo«. Predlagal je, naj se na vsaki strani postavi dva kandelabra, projektovani kandelabri na sredi mostu pa naj se odpravijo. Pri teh besedah je Hribar takoj odločil predsedstvo in je izročil Bleiweisu, pa spustil povodenj svojih besedij na obč. svetnika Stareta. Hribar je dejal, da most mora biti monumentaln. Govoril je z odličnimi inženirji, ki so rekli, da bi bil greh, ako bi se ne napravili ti stebri. Iznajdljivi Hribar je tako srečno iznašel nov greh, Staretovo izjavo bode popadlo »brezvestno časopisje«. Res je, da so fundamenti zahtevali precej visoko svoto in reklo se bo morda, naj bi se prej natančno pregledale talne razmere (Da, to bi bila dolžnost Duffetova, ki je za mesto s takimi pomotami pač precej »slan«). Hribar je izjavil, da bode treba še nekaj »malih« stroškov, stene za betoniranje bode veljale 4600 K. Kar hitro je Hribar naredil račun in dejal, da bode most stal samo 190.000 K. Ako se bode pri tem računu tako zmotil, kakor se je pri dosedanjih računih o tem mostu bode pač strošek za most skoro večji. Hribar je izjavil, da se je zgradba zapoznala, ker se je dobava pilotov oddala domači tvrdki, ki svojih obveznosti ni držala in ji je moral magistrat priskočiti na pomoč še z neko svoto. (Kaj pa pogodba? Kdaj je dotično svoto odobril obč. svet?) Danes se bode pričel delati na levem bregu temelj za mostovo čelo, v 14 dneh se bode pričelo z železno konstrukcijo in most se bode prav gotovo odprl 18. avgusta t. l. Obč. svetnik Šubic je pal po obč. svet. Staretu češ, zakaj bi most ne imel okrasov, ako jih imajo cerkve, in da naj nikar ne bodimo za drugimi evropskimi mesti. Obč. svet. Stare je dejal, da se je govorilo v obč. svetu o opustitvi okrasov; on ni proti temu, da se zida lepo in krasno, le ne čez naše finančne razmere. Hribar se je končno udal v to, naj se dobi za okraske še druge načrte, na kar je bil predlog odseka, ki se je glasil v tem smislu, sprejet, Staretova predloga pa odklonjena. Bleiweis je kot predsednik (!) živahno polemiziral s Staretom. Požar je predlagal, naj se iz lesa napravijo stebri in se za poskušnjo nastavijo pri mostu. Zopet nov nepotreben strošek! Obč. svet. Žužek je povedal, da je vlada ugodila pritožbi fotografa Landaua proti sklepu obč. sveta glede parcelacije nekega sveta. Društvo zdravnikov se je dalo 200 K, ker zdravniki brezplačno sodelujejo pri mestni rešilni postaji.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. februarja.

»Socijalizem«. Slovenska krščansko-socijalna zveza izda te dni oklic za naročbo knjige, katero namerava izdati pod naslovom »Socializem«. Knjiga bode izhajala v zvezkih po dve poli. Posamezen zvezek bode veljal 15 kr. Pisatelj »Socializma« je najodličnejši slovenski sociolog dr. Jan. Ev. Krek, kar zadošča, da bode zanimanje za to, Slovenecem že davno potrebno delo, postalo tudi splošno. Noben zaveden Slovenec bi pač ne smel biti brez te knjige.

Predavanje v »Kat. Domu«. Včeraj je predaval g. dr. M. Prelesnik o protireformaciji na Slovenskem. Opisal je življenje in delovanje škofa Hrena, velikanski uspeh njegove protireformacijske komisije in je zavrnil ugovore, ki se bero po nekaterih literarnih zgodovinah. Govor je bil zelo zanimiv. — Prihodnjo sredo 13. t. m. bo govoril g. dr. Krek o kulturnozgodovinskih podatkih preroka Danijela.

Poverjenstvo družbe sv. Mohorja za stolno župnijo je prevzel g. vikar Janez Kalan. Stari in novi udje se vabijo, da čim prej vplačajo letnino, ker je že skrajni čas.

Meščanski klub. Opozarjamo na današnji »jour-fixe« Meščanskega kluba. Začetek ob ½ 8. uri zvečer.

Usmiljeni Tavčar. Kdor doslej ni verjel v usmiljenje dr. Tavčarja, tega je prepričal včerajšnji »Narod«, da ima Tavčar res usmiljeno srce. »Narod« pravi: »Dostaviti moramo, da vsled kake tožbe dr. Tavčarja sploh ni bil nihče zaprt.« Mi prav radi verjamemo temu »Narodovemu« poročilu, ker je dr. Tavčar s svojimi tožbami — pro-padel.

Izpred sodišča. Pri sodišču v Vipavi je bil obsojen pregoreli prijatelj svobodne misli Fr. Vidrih iz Branice na 8 dni zapora, ker je o dr. Šusteršiču govoril, da je brezverec, da nima v svojem stanovanju nobene božje podobe in da ni, odkar je od birme prišel, Boga spoznal. Dr. Šusteršiča je zastopal g. dr. Brejc.

»Katoliška tiskarna« — oproščena. Vodja »Katol. tiskarne« g. Ban bil je v zadnjem času dvakrat zaporedoma obsojen, ker ni predložil nekega volilnega pouka cenzuri. »Narod« se je radi tega rogala na ves glas in na današnji prizivni obravnavi, pri kateri je našo tiskarno zastopal gosp. dr. Brejc, je bil g. Ban oproščen. Vesele »Narodovo«, ki je mislil, da bomo radi jedne in iste stvari dobili cel koš razsodb, je bilo torej prezgodnje.

Novo učiteljske v Mariboru. Mariborsko učiteljske ostane le še 3 leta v hiši g. A. Badla. Mej tem časom zidalo se bode za učiteljske novo poslopje na vogalu gledališča in meščanske ulice. Dotična uradna komisija si je že ogledala prostor.

Poroki. Leo državni baron Baillou se je danes dopoldne v kapeli pri sv. Štefanu na Dunaju poročil z gđ. Josipino Kohn, hčerjo Feliksa Kohna. — Poročil se je včeraj na Dovjem nadučitelj Janko Cvirn iz Srednje vasi z gđ. Manico Žagar, sestričino g. župnika Aljaža.

Zabavni večer priredi prihodnjo nedeljo vrlo »Katol. društvo za mladeniče« v Ljubljani v tukajšnjem »Rokodelskem domu« ob 6. uri zvečer. Na vsoporedu je petje in šaloigra »Oproščeni jetnik«, govor in »Kmet — Herod« ali »Gorje mu, ki pride dijakom v pest« ter prosta zabava. Sedeži so po 60, 40 in 20 v. Preplačila se v društvene namene hvaležno sprejmejo. Somišljeniki, po-hitite v nedeljo v mnogobrojnem številu k zanimivi zabavi.

Šolo so zaprli v Bohinju v Srednji vasi in na Bistrici zaradi škrlatinke, ki se je zelo razširila. V nekaterih hišah so skoro vsi bolni. V Srednji vasi sta umrla zanjo dva otroka in mlado krepko dekle v 24. letu.

Potres na Dolenjskem. Iz Dobrnič se nam poroča: Precej močen potresni sunek, kateremu je sledilo kratko vibriranje, se je čutil 4. t. m. okrog 10. ure dopoldne. Smer od jugozahoda.

Ljubljanske novice. Koliko šteje Ljubljana prebivalcev? Magistrat še ni končal s štetjem prebivalcev. Računa se, da bode Ljubljana skupno z vojaštvom štela okolu 36.000 prebivalcev. — Nemški »Alpenverein«. Tukajšnja podružnica nemškega »Alpenvereina« šteje 233 članov. Lani jih je imela 240, torej zabelezuje nazadovanje. V odbor so bili izvoljeni Nemci z naslednjimi nemškimi imeni: Dr. Rosch-nik, Belar, Ječminek, Plahki. — Narodno-napredni agitator ušel v Ameriko. Falarini pek Miklavc z Rimske ceste je ušel v Ameriko. Imel je toliko na vesti, da je državno pravdnštvo odredilo, kakor čujemo, aretovanje. Govori se, da se odlok o aretovanju ni dostavil policiji, ampak — Miklavcu, ki je tako hitro zvedel, kaj ga čaka in jo hitro popihal, predno je policija vedela, naj se ga aretuje. — Ljubljana je narasla za 0,60 m, nad normalom. — Policija zasleduje v Idrijo pristojnega Rajmunda Vidmarja, agenta znanega agenta za izseljevanje Silvio Nodarija v Udine, ki je s svojim bratom zaprt v Gorici in v kazenski preiskavi. Vidmar je star 34 let, srednje postave in ima male brke. Ob enem se išče mizarski pomočnik Alojzij Dimic, katerega se dolži, da je ukradel dekli Mariji Peternel v Vižmarjih deset rut, niklasto uro in dve kroni denarja. Decembra meseca je ukral na postaji Tavčarjev dvor omaro, v kateri so bili vožnji listki, in skril omaro v podstrežje v hiši mizarskega mojstra Franc Celarja v Vižmarjih. — Skladišče za sol dobi tukajšnji državni kolodvor.

Štajarske novice. Samomor učitelja. V Gradcu se je na levem bregu Mure ustrelil 39letni oženjeni učitelj Rupert Trummer iz Ratsch. Ustrelil se je v desno senco in bil takoj mrtev. — Vsled prevelikega napora umrl. V Mariboru je nagloma umrl član mestne gledališke godbe Jožef Schmieder. Prejšnji večer je sodeloval pri operni predstavi. Prevelik napor mu je

vzel življenje. — Umrl je pri sv. Trojici v Slovenskih goricah priljubljeni zdravnik F. Ryzienki.

Slavnost belgijskega pešpolka št. 27. Dne 6. febr. je praznoval pešpolk št. 27., ki je nastanjen v Ljubljani, spomin bitke pri Oeversee-ju. L. 1864. je namreč avstrijska vojska pod poveljem generala barona Gablenca združena s prusko vojsko oprostila Šlezvig in Holštajn silne danske nadvlade. V teh zmagovitih bojih se je odlikoval posebno c. in kr. pešpolk Leopold II. kralj Belgijcev št. 27., kateri je v mnogih prilikah svojega 2 in pol stoletnega obstanka hrabro in vstrajno odbijal sovražnike. Časten spomin na bitko pri Oeversee-ju 6. febr. l. 1864. so praznovali tudi letos potomci hrabrih Belgijcev v ljubljanski garniziji. Poveljnik tega štajerskega polka je bil tedaj oberst vojvoda Württenberški. Čuditi se moramo veliki vztrajnosti in požrtvovalnosti, ako pomislimo, da je polk moral dolgo časa prenočevati v hudem severnem mrazu na prostem in moral pred bitko zadnjih 5 dni in 3 noči vedno stražiti. Zraven tega je tudi zaradi neprestanega dežja njih strelivo bilo premočeno, tako da niso mogli odgovarjati na sovražnikovo streljanje. Vendar so se zanašali na boj z bajonetom in sabljo. Prvi izmed vseh združenih polkov so Belgijci napadali sovražnika z vso silo. Kljub mnogostevilnim žrtvam — padlo je več sto mož, med njimi mnogo častnikov — niso omagali. Poveljnik sam je hudo ranjen na nogi se poslavljaj ter bodril z ganljivimi besedami svoje Belgijce. Vendar so neprenehoma prodirali in pridobili slavno zmago. Zahvala našega presv. cesarja tudi ni izostala: imenovan je njih poveljnika generalnim majorjem in razdelil med ostale častnike in moštvo, ki so se posebno junaško vedli, mnogo odlikovanj. Dasi ravno je bila zmaga velika, vendar je Avstrija v poznejšem boju zoper Prusijo zopet vse izgubila.

Spomenik postavijo v Gradcu Viljemu vojvodu Württenberškemu, junaku pri Magenti in Oeversee.

Umrl je v bolnici usmiljenih bratov v Gradcu upokojeni deželni kapelnik Albert Hohl v 83 letu svoje starosti. Hohl je več let vodil zdraviliško godbo v Rogatcu-Slatini.

Novo celovško pokopališče name-ravajo napraviti v Ternavesi. Pokopališče, na katerem bode prostora za 14.000 grobov bode otvoreno že letos. Dela, ki se bodo vršila tekom tekočega leta, bodo veljala 128 tisoč kron. Novo pokopališče bode od mesta oddaljeno 3100 m.

Nemško delavstvo organizirajo nemški nacionalci na Koroškem. V Št. Vidu se je 4. t. m. ustanovilo nemško-nacionalno delavsko društvo.

Živo srebro na Kranjskem. Po izdaji »Statistisches Jahrbuch des k. k. Ackerbauministeriums für das Jahr 1899« posnamemo, da se je l. 1899 dobilo na Kranjskem 923.230 meterskih stotov živega srebra v vrednosti 1.774.728 K in sicer v Idriji 860.746 meterskih stotov in 62.484 meterskih stotov pri sv. Ani pri Trzinu.

Pozor! Prošnje za domovinsko pravico so postale nekaterim znanim ljubljanskim pisarjem vir velikih, ne posebno poštenih dohodkov. Gode se slučaj, da se delavcem ne spiše prošnja pod 2 gld. Opozorjamo občinstvo, naj se ne da slepariti brezvestnim pisarjem. Članom kršč. soc. organizacije dela dotične vloge delavsko tajništvo brez plačilo.

Neuljudnega potnika so imeli v ponedeljek na železniški postaji Smarje-Sap. Neki Jan. Urbančič iz Zagreba se je hotel popoldne odpeljati v Zatičino in je čakal pol ure na vlak. Ko je vlak že odhajal, hotel je Urbančič skočiti v voz, a sta mu to zabranila postajni načelnik in sprevodnik. Urbančič pa je hotel na vsak način na vlak in se je tako dolgo ustavljal, da so ga morali prijeti in pozneje izročiti orožnikom.

Zamišljeni profesor stopil je na tramvaj. Pred seboj vidi gospoda z očali in palico mirno sedeti na klopi. Gospod je njemu prav podoben, zato pravi profesor: »Ah, tukaj že sedim. Prav, grem pa spet domu!« Pravi, da se je tudi nekemu uglednemu ljubljanskemu profesorju nedavno na gorenjski železnici nekaj takega primerilo.

Šnežni plaz je dohitel v bližini Trbiža sina Janeza Fillaferja. Kamenje pomešano s snegom je malega učenčka zadelo tako nesrečno, da je na licu mesta izdihnil svojo dušo.

Oddanih glasov je bilo pri letošnji državnozborni volitvi v peti skupini in sicer pri direktnih volitvah (16 mand.) na Niževavstrijem, Kranjskem ter v mestih Praga, Brno, Lvov, Krakov, Gradec in Trst, skupno 569.890 (leta 1897 brez Kranjske 593.090). Od teh odpade na soc. demokrate 201.862, kršč. soc. 174.603, katol. nar. Slovence 38.236, Mladočehe 27.222, Schönererjance 26.313, polj. soc. 23.388, nem. nacionalce 18.364, slov. liberalce 17.620, Italijane 10.469, češke nar. delavce 9858, polj. ljudsko stranko 8497, nem. liberalce 7898 glasov; 6560 glasov je bilo razcepljenih. — Pri indirektnih volitvah v peti skupini (56 mandatov) je bilo oddanih letos skupno 35.120 glasov (l. 1897 30.022). Odpadlo je na Poljake 6264, na soc. dem. 3984, Mladočehe 3676, češke nar. delavce 3438, Schönererjance 2910, Rusine 2877, nem. katol. ljud. stranko 2338, Stojalovščike 1216, Slovence 1104, nem. lib. 1076, Italijane 1022, nem. nacionalce 931, polj. ljud. stranko 903, kršč. soc. 759, Hrvatke 705, češko katolike 704 in Rumune 632 glasov, ozir. vol. mož. 581 glasov je bilo razcepljenih. — V letu 1897 so dobili kršč. soc. pri dir. volitvah 262.712, soc. dem. 231.586 glasov, pri indirektnih pa soc. dem. 6412, Mladočehe 4962, Rusini 4349, Poljaki 3651 in kršč. soc. 2693 glasov.

Smrt prižigalca. V Vratih je na železnici prižigal svetilke M. Türk. 30 let je že opravljal ta posel, te dni pa se mu je zlomila lestva in Türk je padel vznak s toliko silo, da si je pretresel možgane in umrl.

Najboljša podoba sv. očeta je po njegovi lastni sodbi slika grofice Cecil de Wentworth, katera je sliko pretekli teden v posebni avdijenci poklonila sv. Očetu. Umetnica je s sliko dobila zlato svetinjo. Sv. oče je dal grofici v zahvalo dragocen spomin.

Sijajne plače pri soc.-dem. podjetjih. V Draždanah na Nemškem imajo soc. dem. veliko konsumno društvo, ki je imelo lani jeden milijon čistega dobička, od katerega se je izplačalo 800.000 mark dividende, uslužbenici, ki so tako ogromnim delokrogom imeli ogromne dela, pa so dobili le 923 mark plačila. In soc.-dem. naj bi bili sposobni regulirati plače uslužbencem?

Vestnost usmiljene sestre v službi. Mej potovalci nekega vlaka na Bavarskem je te dni nek dogodek vzbudil mnogo razburjenja. V družbi usmiljene sestre se je peljala iz Wörishofena neka ženska, kateri je otemnel duh. Blazna ženska sedela je dolgo časa mirno v kotu, nakrat pa je bliskoma skočila iz vlaka skozi okno. Usmiljena sestra ni pomišljala dolgo, nič ni gledala na to, da vlak hitro drda naprej, ampak tudi ona se je povzpela preko okna in skočila za blazno žensko, katero so zaupali njenemu nadzorstvu. Z grozo so videli potovalci, da je usmiljena sestra padla tako nesrečno, da je prišla pod vlak, katerega kolesa so ji odtrgala desno roko. Blazni ženski se ni zgodilo ničesar.

Namesto volkov zastupil svojo rodbino. V Dubravi na Ogerskem je okrajni sodnik odredil, naj se volkovom podloži zastupljeno meso. Nek njegov poduradnik dobil je velik kos zastupljenega mesa ter ga nesel domov. Doma je žena drugi dan dobila meso v roke in ker ni vedela, da je zastupljeno, skuhala ga je in pojedla z otroki. Ko je poduradnik drugi dan prišel domov, našel je vso svojo rodbino mrtvo.

Kaj je vse preživela kraljica Viktorija. Kraljica Viktorija je preživela vse člane tajnega sveta, ki so vodili posle 1837 l., ko je zasedla prestol, preživela je vse člane spodnje zbornice, ki so bili l. 1837 narodni zastopniki, preživela je 12 lord kancelarjev, 10 ministerskih predsednikov, 17 predsednikov Zedinjenih držav, 10 podkraljev v Kanadi, 15 indijskih kraljev ter je videla na francoskem prestolu 1 kralja, 1 cesarja in 7 republikanskih predsednikov. Res lepo število življenjskih izkušenj!

Z žveplenkami se rešil volkov. Iz Besterze na Ogerskem se poroča, da so v gozdu volkovi po noči napadli kmetovalca Jurija Pavelana. Mož je kričal po pomoči, a dobil ni nobenega odziva. Boril se je z nožem, ki mu je skoro pal iz rok. Hitro je zagrabil škatljco žveplenk in posvetil za nožem, v tem trenutku pa je opazil, da so volkovi se prestrašili svetle žveplenke ter se mu niso upali približati. Mož je sedaj pričel prižigati žveplenko za žveplenko ter se kričoč po pomoči hitro pomikal dalje in res — predno je prižgal vse žveplenke, že je prišla pomoč. Žveplenke so mu rešile življenje.

Vsa vas odpotovala v Ameriko. Znano je, da beda na Laškem silno narašča. Zadnje dni izselila se je v Ameriko vsa vas Scandriglie, nedaleč od Perugie. V vasi je bilo 500 oseb.

Buri in časopisje. Burom ni mnogo mar, kaj o njih piše časopisje. Ko se je dopisnik »N. Fr. Presse« predstavil drž. tajniku Reitzu kot vojni poročevalec, odgovoril mu je le-ta hladno: »Bolje je, da vzamete puško in ubijete štiri Angleže; to nam bo več koristilo, nego da pišete članke.« Po odhodu Krügerjevem je državni tajnik Reitz takoj ostavil svoje mesto in se kot priprost vojak s puško v roki pridružil burskim odredkom.

Na materinih prsih zmrznil. Pretresujoč dogodek se je zgodil v Budimpešti. Iz Hindegkuta napotila se je v Budimpešto obiskat Jožefa Valacseka, ki je v mestu služil za voznika, njegova žena s šest mesecev starim dojenčkom. V velikem snegu se je žena utrudila, vsedla se je na nek štor in zadremala. Ko je dremala, pripeljal se je po cesti voz in voznik opazil je v snegu čepečo ženo. Voznik je vzdignil nesrečnico z dojenčkom, prenesel ju v svoj voz in zavil v koco, a dojenčka ni mogel več rešiti. Zmrznil je na materinih prsih. Ubogo mater so v bližnji bolnici še poklicali nazaj v življenje, a skoro gotovo ji bodo morali odrezati desno nogo.

Stoletnica peresa. Izum peresa iz kovine spada v l. 1800. Njegov izumitelj je ameriški delavec Pelegrin Williamson.

Kaj pa pravi »inteligence«? Lepi poštenjaki, ti »Narodovci«! »Cerkve na naših gričih so znamenja sužnosti!« je klical dr. Tavčar, sedaj pa, ko je na način, ki je ravno tako pošten, kakor Tavčar sam, podpisal Hrvatom krščanski program, piše »Narod«: »Naši štirje napredni narodni poslanci niso imeli ničesar proti naglasitvi krščanskega temelja, ker je naša stranka liberalna, nikakor pa ne protikrščanska. To pa je bolj p o s t r a n s k e g a p o m e n a.« Kaj pa je že Tavčar rekel o nekih — hinavcih? — »Narod« piše, da smo »narobe-poštenjaki«, imamo »podvisliški humor«, smo »bogoskrunska zalega« in »gnjilobni izrastki«. Kar klerikalci počno, je sploh vse »vrhunec nesramnosti«, »podla lumparija« itd. Cele članke prinaša »Narod« v čast in slavo boštanjškemu g. Bercetu. Naše sožalje! Značilno zanj in za — inteligenco.

Društva.

(Veselica katol. rokodelskih pomočnikov v Št. Vidu nad Ljubljano) se vrši dne 10. febr. t. l. v dvorani društva. Vspored: 1. F. S. Vilhar: »Domovina«, mešan zbor. 2. A. Nedved: »Nazaj v planinski raj«, mešan zbor. 3. A. Nedved: »Naša zvezda«, mešan zbor. 4. Ahacij Bonifacij Simplicij Žolna. Šaljivi prizor. »Sanje«. Igrakaz s petjem v petih dejanjih. Nemški pisal B. Leonard, prev. A. L. Prosta zabava. Vstopnina: I. sedež 1 K, II. sedež 60 h, III. sedež 40 h, stojišče 20 h. Začetek ob polu 7. uri zvečer. Otroci smejo priti le v spremstvu staršev ali njih namestnikov. — K tej veselici vabi predstojništvo.

(»Braino društvo« na Bledu) priredi v nedeljo, dne 10. februarja 1901 v dvorani blejskega doma veselico po temle vspredu: A. L. A. Foerster: Planinska, moški zbor. 2. Matej Hubad: Slov. narodne pesmi za mešan zbor: a) Srečno, srečno, ljubca moja. b) Čukova ženitev. c) Zagorska. d) Potkan ples. 3. Kam. Mašek: Mlatiči, moški zbor. 4. Gluh mora biti. Burka v 1 dejanju. Francoski pisal J. Moinaux, poslov. Jos. Noll. — Vstopnina: Sedeži od I. do IV. vrste 1 K 40 h, sedeži od V. vrste naprej 1 K, stojišča 40 h. — Začetek veselice ob 7. uri zvečer. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

(Mestna hranilnica v Kranji.) V mesecu januarju t. l. vložilo je 450

strank 107.417 K 18 h, vzdignilo pa 341 strank 81.375 K 70 h, 16 strankam izplačalo se je hipoteknih posojil 14.630 K. Stanje vlog brez kapitalizovanih vložnih obrestij 2.306.789 K 5 h, stanje hipoteknih posojil 1.624.566 K 70 h, denarni promet 292.641 K 11 h.

(Zabavni večer) priredi narodna čitalnica v Gornjem gradu dne 9. svečana t. l. v gostilni gospoda Mikuša. Spored: 1. A. L. Bistriški: »Lokavi snubač«. Veseloigra v enem dejanju. 2. pl. Farkaš: »Na valovih jadranskega morja«, udarja zbor tamburašev iz Zagreba. 3. Jos. Stritar: »Izgubljeni sin«, deklamacija z živo podobo. 4. Fr. Gerbič: »Slovo«, poje moški zbor. 5. Jos. Stritar: »Orest«, deklamacija z živo podobo. 6. pl. Farkaš: »Oj ti vilo, vilo Velebita«, tamburaški zbor s petjem. 7. Tamburaški koncert s prosto zabavo in plesom. — Vstopnina: Sedeži 1 K 20 h, stojišča 60 h. — Začetek ob polu 8. uri zvečer. — Z ozirom na to, da nastopijo tamburaši iz Zagreba, pričakuje mnogobrojne udeležbe odbor.

(Konjiška čitalnica) priredi plesni venček dne 13. t. m. v spodnjih prostorih gostilne g. Wallanda v Konjicah. Izvoli naj se priti ako mogoče v kostumih, in če v salonski obleki. Svira konjiška narodna godba. Začetek ob 8. uri. Vstopnina za osebo 1 K. Vabilo velja ob enem za legitimacijo.

(Jugoslovanski klub) »Slovan-ske Besede« na Dunaju (I. Bräunerstr. 7.) prireja domačo prvotno zabavo v soboto 9. t. m.

(Občni zbor slov. izobraževalnega in zabavnega društva »Naprej« v Gradcu) zboroval je dne 20. jan. ob mnogobrojni udeležbi udov. Iz odborovega poročila posnemamo, da je število udov v preteklem letu potrojilo ter da je društvo, katerega smoter je buditi in hranjevati slovenski življenj v Gradcu, vseskozi vrlo napredovalo. Osebito je to zaslug graške slovenske inteligence, katera je s svojim pristopom društvo dvignila in se s tem skazala res slovensko, dalje je pa napredek društva tudi zaslug onih gg. visokošolcev, kateri so z agitacijo, poučevanjem in s predavanjem požrtvovalno podpirali odbor v njegovem delovanju. (Odbor pa mora odločno zavrniti trditve g. dopisnika v »Slov. Narodu«, da bi bili kateri gg. dijaki »peto kolo« pri društvu, ali da bi bili isti kedaj društvo zlorabljali v svoje »specijalne namene«!) Društvena knjižnica šteje nad 900 zvezkov. V čitalnici so na razpolago skoro vsi slovenski časniki ter gre posebna hvala zato vsem upravnistvom slovenskih časopisov, katera so pošiljala društvu svoje liste brezplačno ali pa po znižani ceni, kakor »Slovenec«, »Slov. Narod«, »Edinost«, »Domovina«, »Soča«, »Gorica«, »Prim. list«, »Mir« in dr. — V odbor so bili izvoljeni: g. dr. Žižek, predsednik; g. Erbežnik, podpredsednik; g. Lisac, tajnik; g. Brolih, tajn. nam.; g. Šmauc, blagajnik; g. Uršič, blag. nam.; g. Sterle, gospodar; g. phil. Kolenec, knjižničar ter odborniki: g. Hrašovec, g. Ljubša, g. Rojnik, g. Podgornik, g. Petek in g. Zorman.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 7. febr. Adresna komisija gosposke zbornice je izvolila svojim načelnikom kardinala Missia.

Dunaj, 7. febr. Vsled priziva drž. pravdnika je višje dež. sodišče pritrdilo zplembi Schönererjevega programa v točki o lojalnostnih izjavah, glede točk o zvezi z Nemčijo in »Los von Rom« gibanju pa soglašala s prvo instanco.

Dunaj, 7. febr. Češki klub bode predlagal nujni adresni načrt.

Dunaj, 7. febr. Poslanec Skedl je prijavil svoj pristop nemški liberalni stranki.

Dunaj, 7. febr. Dunajski mesarji prično v ponedeljek zopet z bojkotom ogerskih živinotrzcev.

Zader, 7. febr. Vlada je prepovedala pobirati za Dantejev spomenik, češ da po Dalmaciji vlada sedaj velika beda.

Spljet, 7. febr. Jutri bode tu hrupna laška slavnost. Položi se temelj poslopju šole »Lege nazionale«.

Praga, 7. febr. Bivši nemško-liberalni drž. poslanec Jožef Kirschner je umrl.

Praga, 7. febr. Glasilo čeških agrarcev »Obrana zemelcu« pravi, da je ostra obstrukcija od strani čeških agrarcev skoro neizogibna. Ako bi češki agrarni poslanci res poslušali ta migljaj, imel bi tako parlament osem obstrukcionistov, katerim bi se utegnulo pridružiti kakih 7 mladočeških radi-

kalnih poslancev. Dr. Engel imenuje dosedanje prizore v drž. zboru „pred-igro“.

Budimpešta, 7. febr. V Veršecu je umrl v starosti 75 let bivši ognje-viti vodja ogerskih Srbov Svitozar Mi-letič. Po obsodbi radi veleizdajstva je v ječi obolel in tudi v prostosti ni več ozdravel. Od leta 1879 je bil politično mrtev.

Petrograd, 7. febr. Po vseh ru-skih univerzah vre, ker je bilo radi kravalov na kijevskem vseučilišču, ka-terih se je udeleževalo okoli 700 dija-kov, 180 izključenih in potisnjenih v prisilno vojaško službo. V kijevsko uni-verzo je moralo sedaj udreti vojaštvo. Dijaštvo si je sestavilo tajen odbor, ki pošilja svoje delegate na razne uni-verze.

Petrograd, 7. febr. Guverner v Varšavi postane skoro gotovo veliki knez Nikolaj Mihajlovič.

Petrograd, 7. febr. V Baku je na-vstal 5. t. mes. v Rothschildovi petro-lejski zalogi požar, ki se je raztegnil kmalu na tri druga skladišča ter upe-pelil tudi bližnja delavska stanovanja. Dosedaj so našli 20 ožganih človeških trupel, nad 50 je nevarno opečenih. Ogenj še nadalje razsaja.

Petrograd, 7. febr. Vsled rusko-kineške konvencije dobila je Rusija trinajst otokov v koreanskem morju.

London, 7. febr. Kralj Edvard se da venčati šele v septembru.

London, 7. febr. Včeraj se je od-prla oporoka kraljice Viktorije. Glavni dedič je kralj, ki je dobil Osborne in Balmoral.

London, 7. febr. Nemški ce-sar je lord Robertsu podelil red črnega orla. (!)

Haag, 7. febr. Današnja vožnja kraljice Viljemine je bila nekaj poseb-nega. Ženin in nevesta sta se peljala v zlati kočiji, katero je mesto Amsterdam poklonilo kraljici in ki velja jeden mi-lion goldinarjev. Posamezna okna v ulicah, kjer je šel sprevod, so veljala za oni hip po 200 gld., prostore v cerkvi so ljudje prodajali po 500 gld.

Utrecht, 7. februarja. Predsed-nika Krügerja so operirali tudi na de-snem očesu. Operacija se je popolno posrečila.

Haag, 7. febr. Tu povzroča silno razburjenje vest, da so v Južni Afriki Angleži ustrelili Krügerjevo nečakinjo gospo Eloff, ker se je ustavljala aretovanju svojega moža.

Laurenco-Marquez, 7. febr. Buri hočejo naskočiti Laurenco Marquez. Por-tugalska je prosila pomoči Angleške.

Laurenco-Marquez, 7. februarja. Buri so pretrgali železnico na mestu, ki je le 53 km oddaljeno od mesta.

London, 7. febr. Lord Kitchener javlja iz Pretorije 4. t. m.: General French potiska sovražnika proti Amster-damu. Dewet se nahaja še vedno se-verno od Tabanchu.

Jutri v petek zvečer sestanek ob 8. uri.

Dunajska filialka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.
Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vred-nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
984 16 razvinkuliranje obligacij.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Lašk spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—č.

(Dalje.)

„Nesrečneži!“ kriči oče Cristoforo s prejšnjim zvonkim glasom: „nesrečniki!“ Njegova povešena glava se drži po konci, v lica mu šine zopet prejšnjo življenje, oči se mu grozno bliskajo. „Pazi se, nesrečnik!“ Z jedno roko trese Renza za roko, z drugo pa maha po zraku in kaže naokrog. „Pazi se, da ne bodeš kaznovan! Oni, ki sodi, a ni sojen! Oni, ki biča in odpušča! A ti, ze-meljski črvič, ti si hočeš narediti pravico! Saj veš, kakšna je pravica. Poberi se, ne-srečnik! Upal sem... upal sem, da mi Bog pred mojo smrtjo pošlje veselo novico, da živi uboga Lucia, da slišim še iz njenih ust obljubo, da se bode v molitvi obračala k jami, kjer bodo spale moje kosti. Ti si mi vzel še to nado! Bog je ni radi tebe pustil na zemlji. Ne smeš misliti, da si vreden mi-losti božje. Bog je mislil na Lucijo, kajti njeni duši je zagotovljena večna tolažba. Poberi se, ne maram te več poslušati!“

Nato sune Renzovo roko od sebe in odide proti baraki za bolnike.

„Oh oče!“ pravi Renzo in gre ponižno za njim. „Ali me hočete tako odpraviti?“

„Kaj!“ reče strogo kapucinec. „Ali naj radi tebe čas kradem ubožcem, ki hrepene po božji besedi, ali naj poslušam izbruhe tvoje besnosti in tvoje maščevalne naklepe? Poslušal sem te, ko si me prosil tolažbe in pomoči. Drugim sem odtegnil pomoč, da sem jo tebi izkazal. Sedaj pa misliš na mašče-vanje. Kaj hočeš od mene? Poberi se! Videl sem razžaljene umirati, ki so odpuščali, žal-litelje vzdihovati, ker se niso mogli poni-žati pred žaljenimi. Jokal sem s prvimi in drugimi, a kaj naj s tabo storim?“

„Saj mu odpuščam, odpuščam za večno“, kriči Renzo.

„Renzo“, reče menj strogo kapucinec: „le pomisli, kolikokrat si mu že odpustil!“

Potem ne pričakuje odgovora, temveč povesi glavo in reče počasi in votlo: „Ali veš, zakaj nosim to haljo?“

Renzo se obotavlja.

„Ti veš!“ reče starec.

„Vem“, odgovori Renzo.

„Tudi jaz sem sovražil, jaz, ki sem te karal radi jedne besede. Jaz sem umoril človeka, katerega sem dolgo iz dna duše črtil.“

„Da, a bil je nasilnik, mogočnej...“

„Tiho!“ prekine ga pater: „Ali meniš, da bi jaz v tridesetih letih ne našel dobrega izgovora? Če bi ti mogel navdihniti čuvstvo, katero imam za človeka, kojega sem črtil! Če bi mogel! Jaz? A Bog more. On naj to stori!... Čuj, Renzo! Bog je dober s tabo; ti lahko misliš na maščevanje, a Bog je lahko s svojo močjo in usmiljenostjo pre-preči. Izkaže ti lahko milosti, katere kdo drugi v njegovih očeh ni vreden. Rekel si pogosto, da lahko ustavi roko mogočnega nasilnika, vedi pa, da lahko ustavi tudi maščevalca! Ali meniš, da ne bode proti tebi branil človeka, katerega je vstvaril po svoji podobi, četudi si razžaljen? Ali meniš,

da ti bode on vse dovolil? Ne! Ali veš, kaj lahko storiš? Ti lahko sovrašiš, a bodeš pogubljen. Ves blagoslov lahko odvrneš od sebe. Naj se ti godi tako ali tako, bodi pre-pričan, da bode vse kazni božja, dokler ne odpustiš takó, da ne bode treba več reči: Odpuščam mu!“

„Da, da“, reče Renzo ginjeno in zme-deno. „Res mu nisem prav za prav nikdar odpustil, govoril sem kot zver ne kot kri-stijan. Sedaj mu iz srca odpuščam.“

„In če bi ga videl?“

„Prosil bi Boga, da bi mi dal potr-penje, in da bi njemu ganil srce.“

„Ali ne veš, da je Bog rekel, da mo-ramo svoje sovražnike tudi ljubiti, ne samo jim odpuščati? Ali ne veš, da je on iz lju-bezni do njih umrl?“

„Res je!“

„Torej, pojdi z mano! Rekel si, da ga najdeš! Najdeš ga res. Pridi gledat onega, katerega si črtil, kateremu si slabo želel in hotel storiti, zoper čegar življenje si se za-rotil.“

Potem stisne Renzovo roko z mlade-niško krepkostjo in se odpravi. Renzo mu molče sledi.

Kmalu se kapucinec ustavi pred neko barako, pogleda Renza resno in nežno, potem pa ga pelje notri.

(Dalje prib.)

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

čas opa-zovanja	stanje baro-metra v mm.	tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
6. v. zrak	739.8	0.2	si sever	megla	
7. zrak	734.4	-1.6	sl. jzab.	megla	3.3
2. popol.	734.8	0.8	brezv.	sneg	

Srednja večerajšnja temperatura 1.4 normale: -1.1

Kemične barve za sobne slikarje, **ze-meljne barve** za zidarje ima trdka **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciskanske ulice, v največji izbiri v zalogi. — Cene so nizke. 228 14 11-7

Nabirajte že rabljene

poštne znamke vseh dežel in vrst, tudi najnavadnejše. S tem po-magate ubogim dečkom pri vzgoji za duhovski stan. Lepe nabožne spom. nke, zlasti književniške rožne vence, svetinjske sv. Antona in praškega Jezuška dobite za marke. — Pisati in poslati je pisarni »Bellehem« v Bregencu (Predarlško). 1113 25-7

Št. 1353.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje sledeči

službi okrožnih zdravnikov:

1. v **Cerkljah** z letno plačo 1400 K,
2. v **Kočevski Reki** z letno plačo 1600 K.

Prosilci za jedno teh služb pošljejo naj svoje prošnje podpis. nemu deželnemu odboru

do dne 10. marca 1901. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bode le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnici.

Deželni odbor kranjski.
V Ljubljani, dne 5. februarja 1901.

Proti malokrvnosti.
Železnato vino
lekarnarja **G. Piccoli**
v Ljubljani
dvornega zaležnika Nj. Svetosti papeža
ima v sebi 90krat več železa
kakor druga po reklamih nezaslužno sloveča **china-železnata vina**, katera čisto ni-majo več železa v sebi, kakor vsako ceno na-mizno vino. 4-12
Vsled tega največje jamstvo za iz-datnost tega vina pri malokrvnih, ner-voznih ali vsled bolezni oslabilih osebah, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehalih otrocih. II. 590 50-32
Dobiva se v steklenicah po pol litra

Pekarija

obstoječa čez 20 let, z vsemi pritliklinami, odda se pod prav ugodnimi pogoji takoj ali po dogovoru pozneje. — Pojasnila daje **J. Razboršek**, Smartno pri Litiji. 73 (5-4)

Pozor!

Lepo, snažno 89 6-5
kokoške perje klg. K —44
puranovo perje „ —80
gosje perje, belo „ 280
gosje perje, sivo „ 160
gorji puh (Flaum) „ 12—
pošilja na vsako postajo ali kolodvor proti povzetju

Franc Podlipnik,
veliki kmetijski trgovec,
Stolni Beligrad (Stuhlweissenburg), Ogorsko.

Izjava.

Podpisani obžaluje in prekliče na šent-lamberskem shodu dne 2. decembra 1900 izgovorene, posojilnice v Zagorju tikajoče se žaljive besede, ter izjavlja, da smatra odbornike gg. Andreja Mauer, Pavla Weinberger, Jožefa Cimerman in Matijo Intihar iz Zagorja kot popolnoma zanesljive in zaupanja vredne člane načelstva »Zagorske posojilnice“.

Zagorje, dne 31. januarja 1901.

Martin Škerjanec,
kapelan.

112 1-1

Živnostenská banka

na Dunaju, L. Herrengasse 12.

Dunajska borza.

Dne 7. februarja.

Skupni državni dolg v notah	98.45
Skupni državni dolg v srebru	98.35
Avstrijska zlata renta 4%	117.85
Avstrijska kronna renta 4%, 200 kron	98.15
Ogorska zlata renta 4%	117.90
Ogorska kronna renta 4%, 200	98.10
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1685.—
Kreditne delnice, 160 gld.	667.—
London vista	240.62 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.50

Dne 6. februarja.

3-2% državne srečke l. 1864, 250 gld.	181.—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	166.—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	198.—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95.70
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140.70
Dunavske vravnave srečke 5%	257.—

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108.—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94.—
Prijoritete obveznice državne železnice	424.50
„ južne železnice 3%	343.25
„ južne železnice 5%	122.50
„ dolenskih železnice 4%	99.50
Kreditne srečke, 100 gld.	388.—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	370.—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	47.75
Ogorskega	23.30
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	14.25
Rudolfove srečke, 10 gld.	59.—

Salmove srečke, 40 gld.	180.—
St. Genois srečke, 40 gld.	200.—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	392.—
Ljubljanske srečke	58.—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	268.—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6195.—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	820.—
Akcije južne železnice, 200 gld. ar.	108.—
Splošna avstrijska stavbna družba	148.—
Montanska družba avstr. plan.	427.50
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	447.—
Papirnih rubljev 100	253.50

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vanko žrebanje. Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe. Odgovorni vrednik: Ivan Rakeva. Tisk „Kotliške Tiskarne“ v Ljubljani.